

Nasilje među djecom i mladima

Bullying

Istraživanje o prisutnosti nasilja u Općinskim školama Grada Križevci

Udruga HERA Križevci
Prosinac 2013

Oblici nasilja:

- **fizičko** – udaranje, guranje, nanošenje boli, uzimanje osobnih stvari, čupanje, fizičko sputavanje,...
- **psihičko - verbalno** - ruganje, ucjenjivanje, zadirkivanje, ogovaranje, omalovažavanje, nazivanje nadimcima koji se djetetu ne sviđaju, ismijavanje, prijetnja,...
- **socijalno/emocionalno nasilništvo** – pritisak na druge da se ne druže, ogovaranje, ignoriranje, uvredljive grimase i kretnje, namjerno isključivanje i nepozivanje u društvo, ...
 - * **seksualno** – neželjeni dodiri, štipkanje, komentari, ...
 - * **kulturalno** – vrijeđanje na nacionalnoj, religijskoj i rasnoj osnovi ...
 - * **ekonomsko nasilništvo** – krađa, iznuđivanje novca,...
- **nasilje preko interneta ili mobitela – cyberbullying** – slanje zlobnih, prijetećih i uvredljivih poruka ili slika, stavljanje na Internet, predstavljanje pod tuđim imenom

Karakteristike nasilja:

Namjera povređivanja - nasilnik želi nanijeti emocionalnu ili fizičku bol, očekuje da će njegovi postupci boljeti i uživa u promatranju patnje

Neuravnoteženost snaga - stariji, jači, popularniji, bogatiji,

Ponavljanje - nije jednokratni događaj

Strah - rezultat sistemskog nasilja koje se koristi da bi se zastrašilo druge – cilj a ne sredstvo

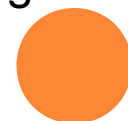
Zašto se dijete počinje nasilno ponašati?

Osobine koje mogu poticati ili sprečavati pojavu i porast nasilja:

Obitelj - Za zdrav razvoj djeteta vrlo su važna iskustva u obitelji. Nedostatak pažnje i topline, svjedočenje nasilnom ponašanju kod kuće te nedovoljan nadzor i briga roditelja plodna su podloga za razvoj nasilničkog ponašanja djece. Svjedočenje agresivnom ponašanju obuhvaća fizičku i verbalnu agresiju roditelja prema djetetu ili fizičku i verbalnu agresiju među roditeljima. Vjerojatno je da će se dijete koristiti sličnim metodama i u kontaktu sa svojim vršnjacima.

Individualne osobine - Djeca koja su impulzivna, živahna, imaju višak energije, nemaju strpljenja, koja često pronalaze brza “rješenja” frustrirajućih situacija, ali i traumatizirana djeca podložnija su nasilničkom ponašanju. Okolina ih doživljava “zločestima” i može im pripisati zločesto ponašanje te se dijete počinje u skladu s tim i ponašati.

Škola - Školsko okruženje je također vrlo važno za pojavu nasilnog ponašanja. Nedostatak bliskosti, osjećaja prihvaćenosti svih učenika te međusobnog poštovanja između nastavnika i učenika i obrnuto, dovode do nasilničkog ponašanja u školi. Nereagiranje nastavnika i stručnih suradnika na agresivna ponašanja učenika i loš nadzor samo olakšavaju nasilnim učenicima da budu agresivni i zastrašuju druge učenike.

Istraživanje o prisutnosti nasilja među djecom u Općinskim školama grada Križevci

Predmet istraživanja

- ispitati prisutnost nasilja među djecom, pojavne oblike nasilja, učestalost nasilja, reakcije na nasilje, te mišljenja djece o suzbijanju problema nasilja

Ciljevi istraživanja

- utvrditi problem i pojavne oblike nasilja u 4 Općinske škole Križevci
- definirati preporuke u cilju prevencije nasilja među djecom

Metode rada:

Uzorak ispitanika

učenici oba spola od
5 do 8 razreda

OŠ "Grigor Vitez" Sveti Ivan
Žabno

OŠ Sveti Petar Orehovec

OŠ Sidonije Rubido Erdödy
Gornja Rijeka

OŠ Kalnik

ukupan broj učenika 593

ispitano 383 učenika / 65 %

Tehnika istraživanja

anketa

Mjerni instrument

Upitnik od 12 pitanja

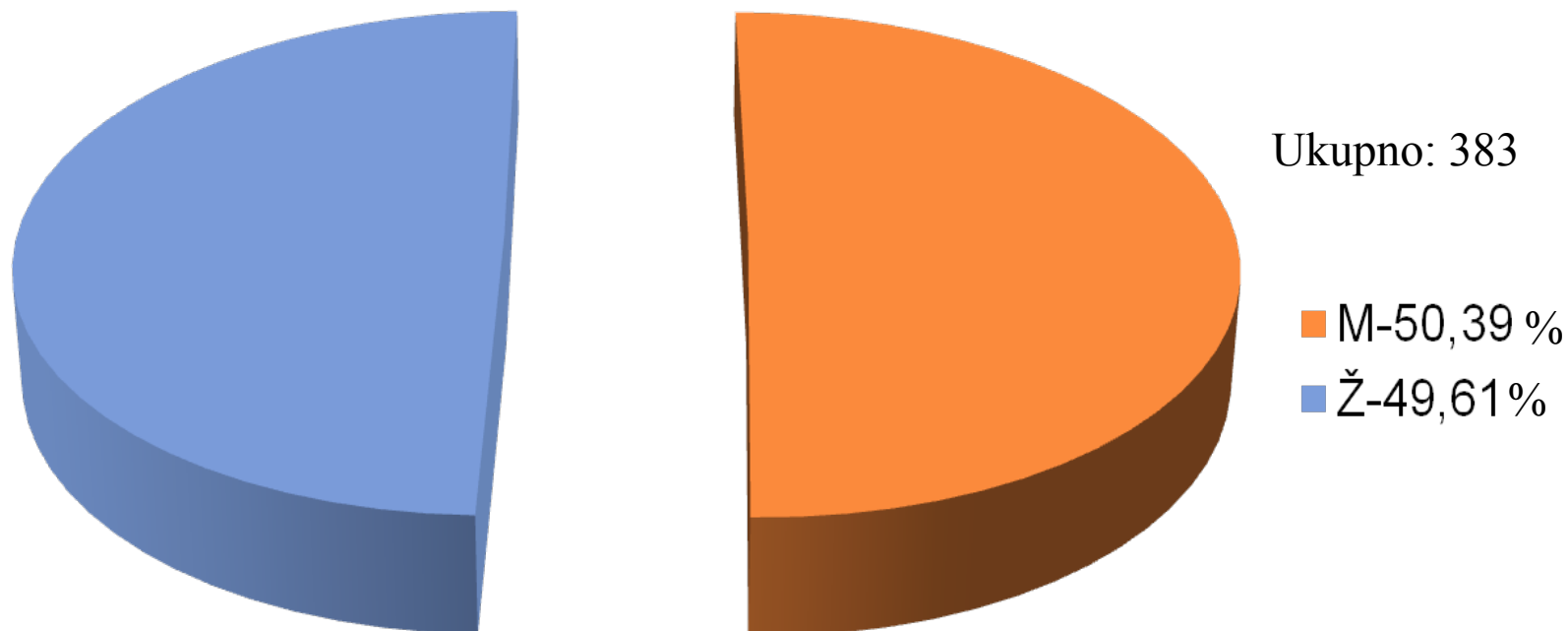
11 zatvorenih pitanja

1 otvoreno pitanje

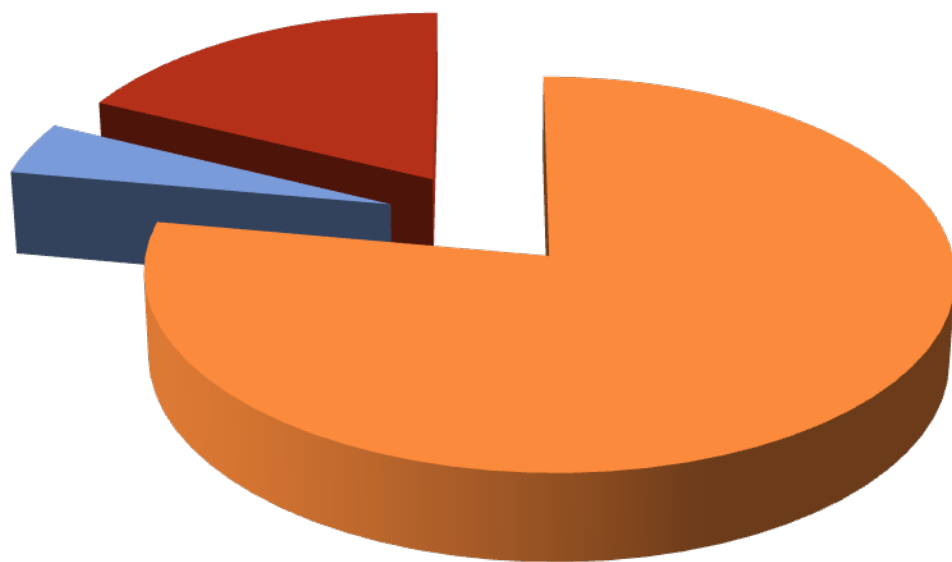

Rezultati istraživanja

Spol

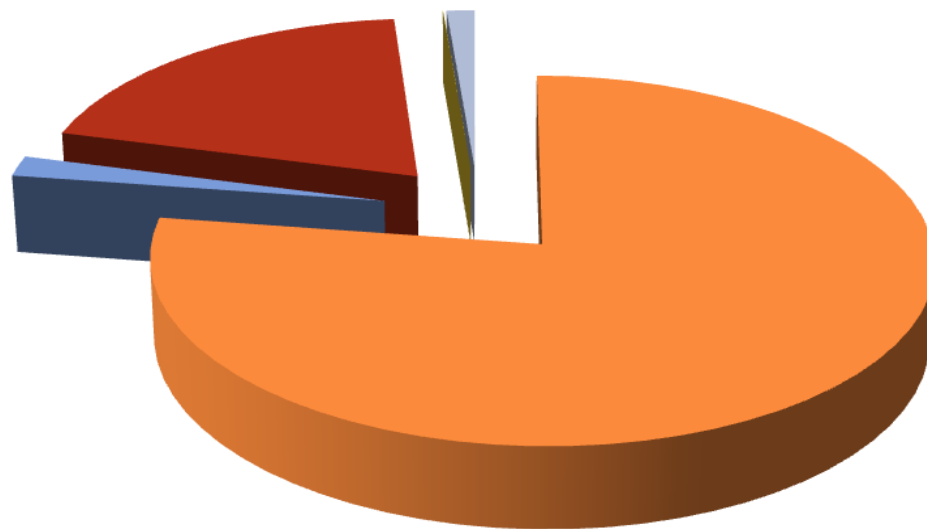
Kako doživljavaš školu?

- kao sigurno mjesto moga obrazovanja- 77,81%
- nesigurno mjesto- 4,43%
- ni jedno ni drugo- 17,76%

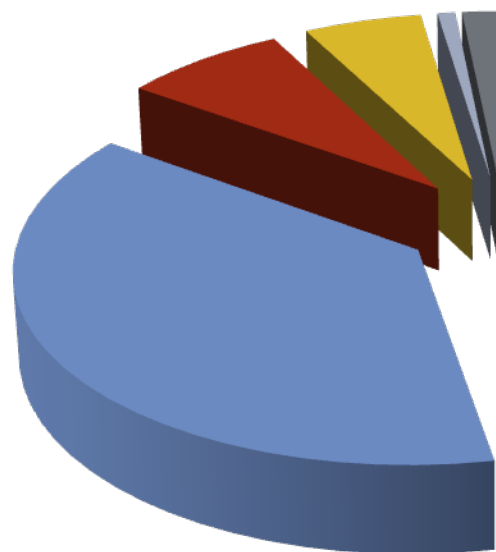
Kako se osjećaš u školi?

- dobro-77,55%
- loše-1,83%
- ni dobro ni loše-19,58 %
- revoltirano-0,01%
- ovisi o ocjeni-1,03 %

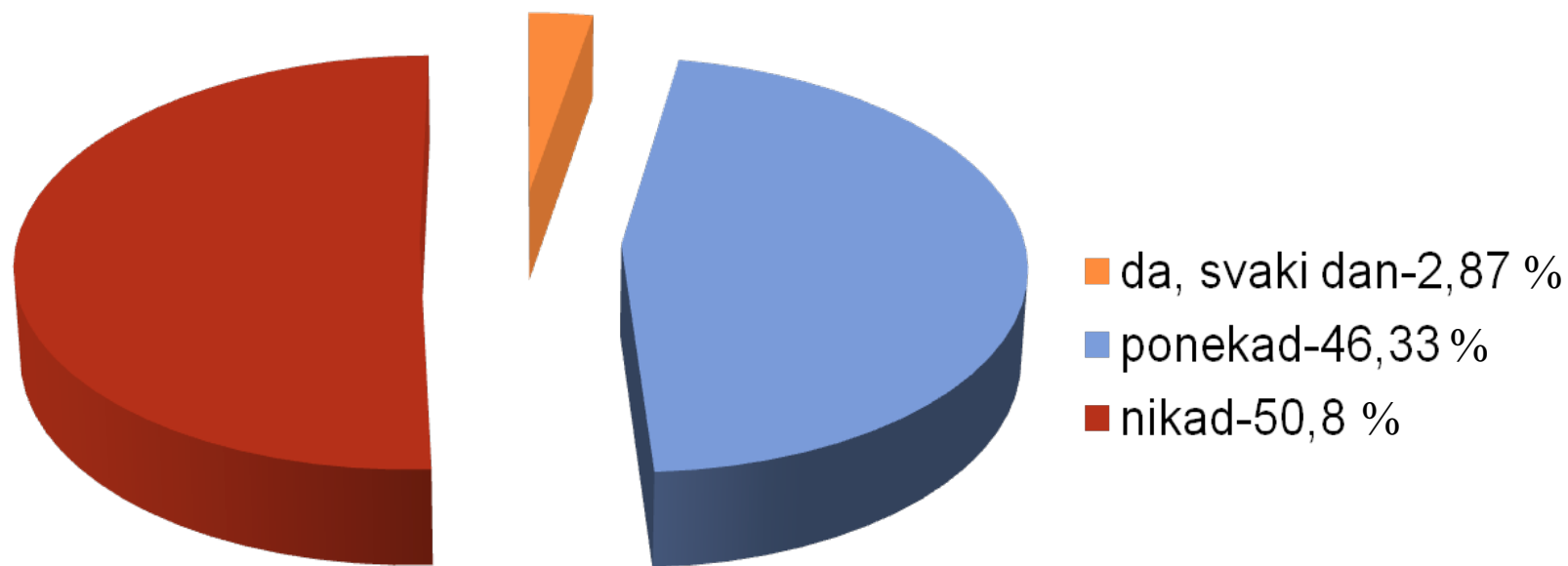
Prema tvom mišljenju i iskustvu koji oblik nasilja je najčešći u školi?

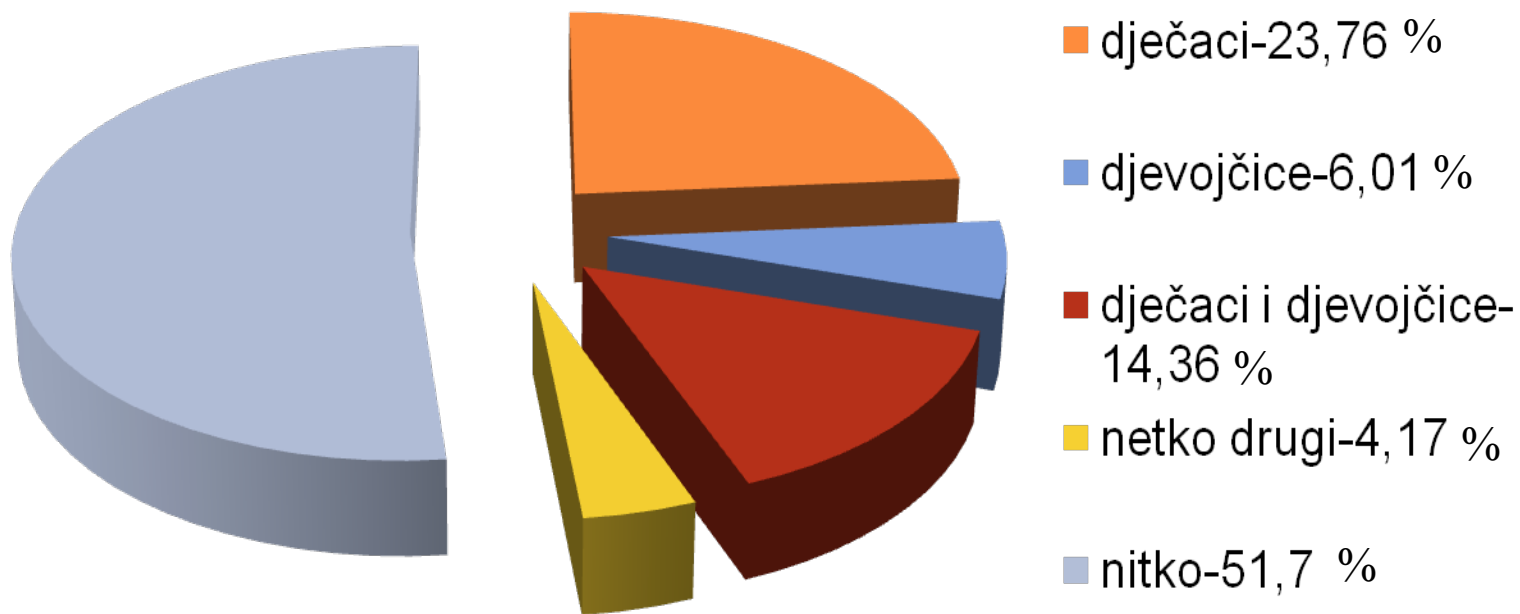
- fizičko-46,93 %
- emocionalno-37,86 %
- seksualno-7,46 %
- socijalno-5,33 %
- ekonomsko-0,8 %
- drugi oblici nasilja-1,62 %

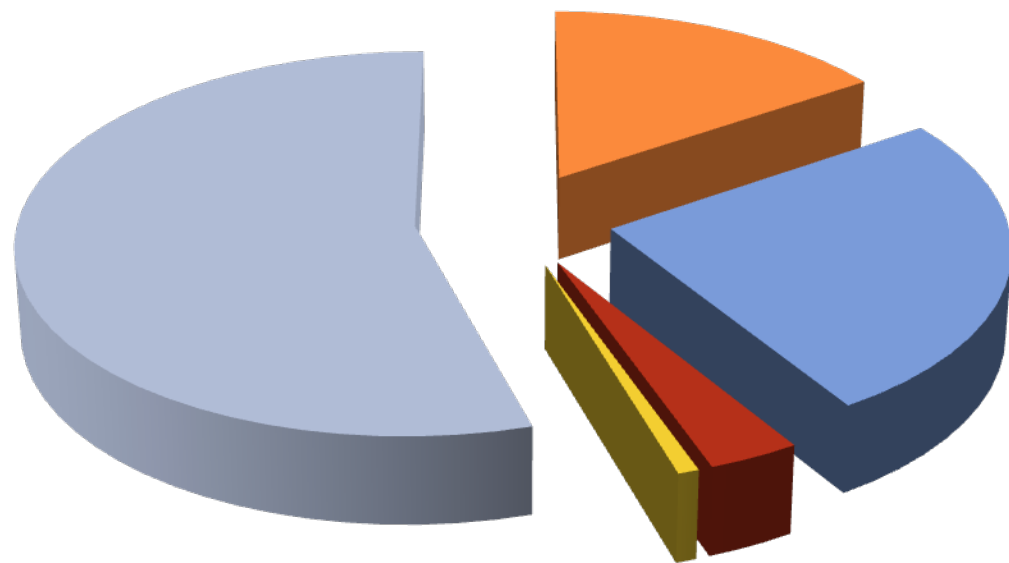
Da li te u školi netko tuće, vrijeđa, ogovara, prijeti da će ti nešto učiniti?

Tko te tuće, vrijeđa ili ogovara?

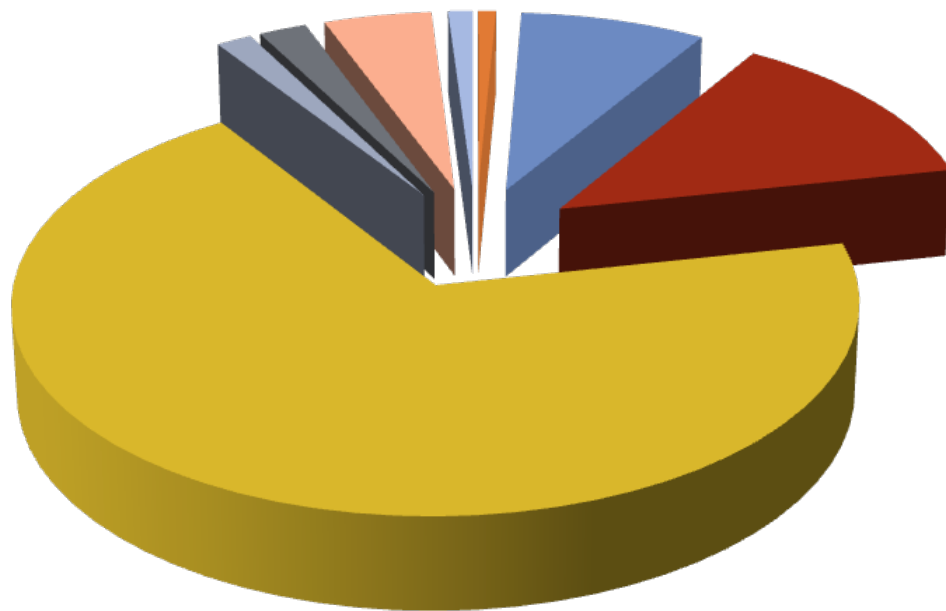
Tko najčešće zlostavlja?

- vršnjaci-15,62 %
- stariji učenici-25,52 %
- mlađi učenici-3,38 %
- odrasli-0,78 %
- nitko me ne zlostavlja-54,7 %

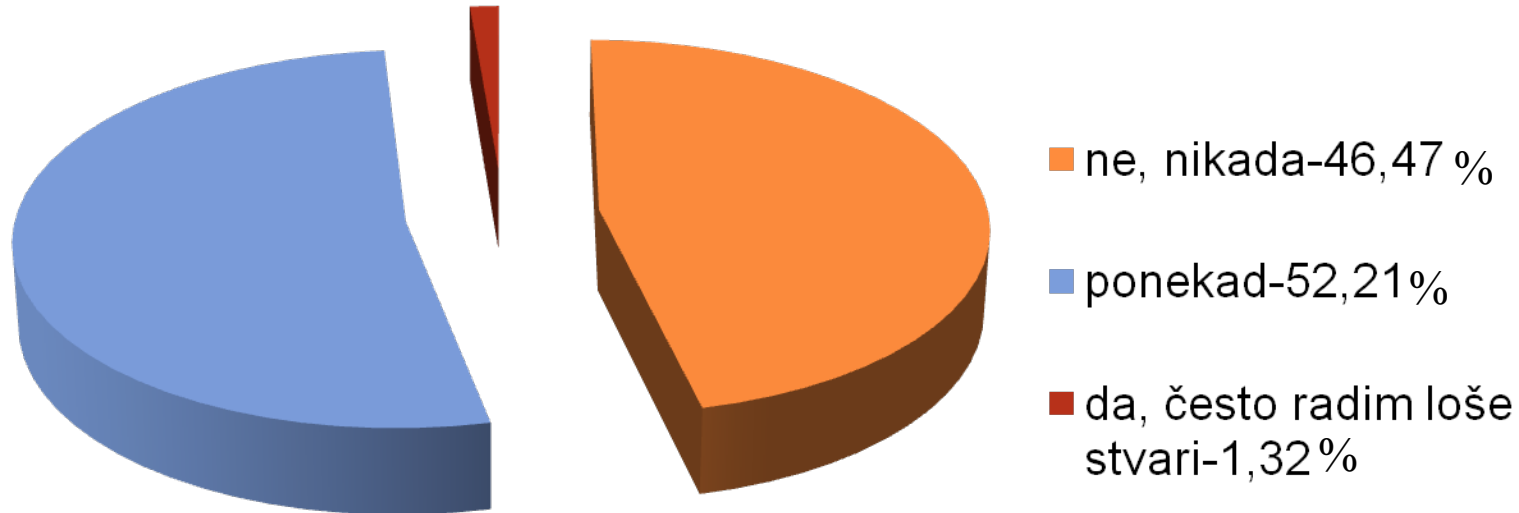
Gdje se najčešće događa nasilje?

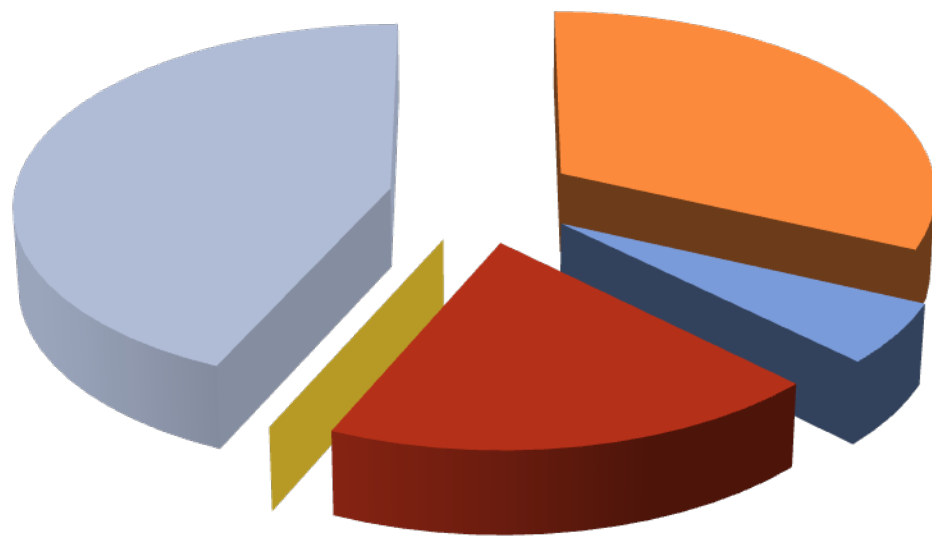
- u učionici dok je prisutan učitelj-0,77%
- u učionici dok nije prisutan učitelj-8,03%
- u školskom WC-u-12,95 %
- na hodniku za vrijeme odmora-68,91 %
- u svlačionici-1,55 %
- na autobusnom stajalištu-2,07 %
- u autobusu-4,66 %
- na školskom/sportskom igralištu-1,06 %

Da li si ti nekome napravio loše stvari?

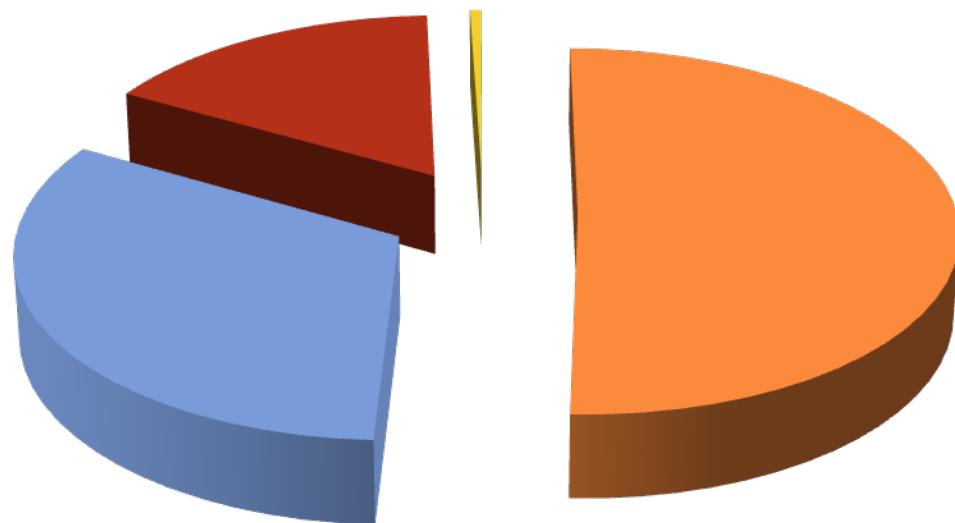
Kada te netko zlostavlja što ti činiš?

- kažem mu da prestane-31,85 %
- ne kažem nikome, trpim-5,48 %
- kažem nekome-19,32 %
- ne idem u školu-0 %
- nitko me ne zlostavlja-43,35 %

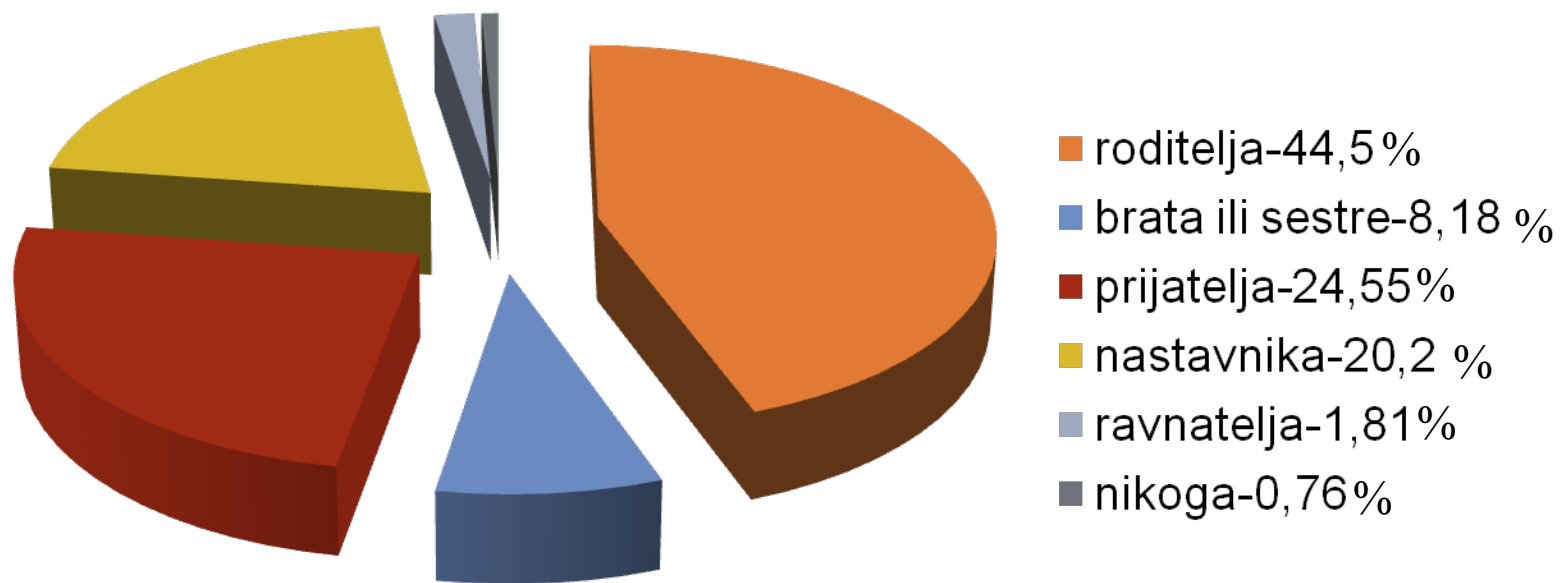
Kada vidiš da je netko nasilan prema nekom vršnjaku, što ti učiniš?

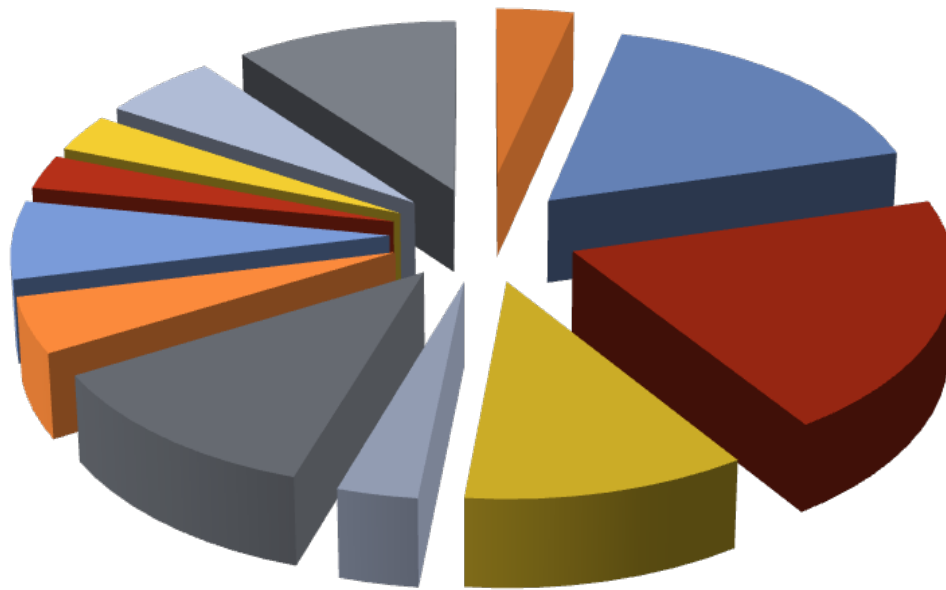
- pokušavam to spriječiti-50-65%
- javim nastavniku/nastavnici -32,54 %
- ne učinim ništa/to me se ne tiče-16,27 %
- pridružim se nasilnicima-0,54 %

Od koga bi tražio/la pomoć da te netko zlostavlja?

Što se može učiniti kako bi se spriječilo nasilje?

- uvesti kamere u školu-3,67 %
- kažnjavanje-17,06 %
- edukacije-19,94 %
- prijavljivanje nasilja-11,02 %
- pozvati policiju-3,14 %
- dežurstva nastavnika na hodnicima, igralištima i aut. -11,81%
Stajalištima 0%
- bolji odgoj roditelja-4,72 %
- biti dobri, poštivati druge i lijepo se ponašati-6,56 %
- zaposljiti zaštitare ili policajce u školi-2,88 %
- uvesti pravila i zakone u školi-3,14 %
- ne može se ništa učiniti-5,51 %
- ne znam-10,55%

OBRAZLOŽENJE:

U istraživanju je sudjelovalo 383 učenika u 4 osnovne škole, i to 193 dječaka i 190 djevojčica.

Istraživanje je bilo anonimno, bez ograničenja vremena za ispunjavanje ankete. Djeca se u školi u većem postotku (77,81%) osjećaju sigurno, no postotak od 4,43% djece koja se nesigurno osjećaju nije zanemarjuć.

Istraživanje pokazuje da najviše ima fizičkog (46,93%) i emocionalnog (37,86%) nasilja, no i broj ostalih nasilja pogotovo seksualno (7,46%) i socijalno nije zanemariv. S obzirom na spol najviše su nasilni dječaci starije dobi.

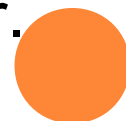
Kada ih netko zlostavlja 31,85% se suprostavi, međutim 5,48% djece trpi nasilje i ne kaže nikome.

Vršnjačkog nasilja ima prilično i u porastu je, što je vidljivo i iz ovoga istraživanja. Kada vide da je netko nasilan prema nekome 50% ih pokušava to spriječiti.

U situaciji da ih netko zlostavlja većina učenika bi se obratila roditeljima (44,5%), zatim prijateljima (24,55%), a nakon toga nastavnicima (20,2%), dok institucije (policiju) nisu navodili.

Zanimljivo je pratiti razmišljanja učenika i prijedloge o načinu sprječavanja nasilja. Ima dosta restriktivnih mjera, ali najveći postotak (19,94%) smatra kako je edukacija (razgovori, radionice, predavanja) najbolji način rješavanja tog velikog i učestalog problema, zatim kažnjavanje (17,06% - ukori, izbacivanje iz škole) te pojačan nadzor nastavnika/ica na hodnicima, autobusnim stajalištima i dr.

Razmišljanja i prijedlozi djece za sprječavanje nasilja!

Tako da dežurni učitelji budu u svakom kutku škole! Da se djeca dobro odgoje i da kod kuće ne dolazi do nasilja jer tako dijete može naučiti kako zlostavljati!

Treba prijaviti tu osobu koja zlostavlja dijete i zbrinuti to dijete na neko sigurno mjesto!

Mogle bi se organizirati redovite radionice na kojima bi učili kako prestati biti nasilan, izazivati, vrijeđati i sve što se drugima ne sviđa da im radimo!

Uvesti neke kazne ili zakone o nasilju! Mislim da bi nasilnike trebalo izbaciti iz škole i zabraniti daljnje školovanje i onemogućiti im zapošljavanje!

Trebalo bi na ulazu u školu staviti zabranu za nasilje!

Toj djeci koja zlostavljaju treba dati jedan primjer iz života da vide koje sve posljedice mogu biti kada se netko zlostavlja!

Treba im dati puno obaveza da nestignu misliti na nasilje!

Mora se ukloniti sve oštre predmete koje učenici nose u školu!

Zaposliti policajce ili zaštitare u školi da uvedu reda.!

Ništa, jer uvijek će biti nasilja i jer uvijek se nešto može dogoditi makar se poduzele sve mjere sigurnosti!

Onaj tko se tuće i tko je nasilan treba nositi strujnu narukvicu!

Objasniti onima koji su nasilnici da smo svi jednaki bili siromašni ili bogati i reći im i pitati ih kako bi se oni osjećali na mjestu toga tko je zlostavljan!

ZAKLJUČAK:

Vidljivo je da i u osnovnim školama sa područja općina grada Križevaca postoji problem vršnjačkog nasilja.

Najčešće se događa u školskim hodnicima za vrijeme odmora, WC-ima, i ostalim prostorima izvan kontrole nastavnika/ica, ili drugih odraslih osoba. Događa se i u razredu kada nije prisutan nastavnik/ica, međutim druga djeca često ne priskoče u pomoć zbog nezainteresiranosti (to ih se ne tiče) ili straha. Utvrdile smo da djeca koja trpe nasilje (5,48%) smatraju da se ništa ne može učiniti (5,51%), stoga je potrebno kontinuirano (međusektorska suradnja) raditi na prevenciji nasilja među djecom i mladima.

Preporuke u cilju prevencije:

- ostvariti dobru komunikaciju između nastavnika, stručnih suradnika, roditelja i učenika
- izbjegavati stereotipe i poticanje neprijateljskog ponašanja među djecom
- organizirati radionice socijalnih vještina, samopouzdanja, kvalitetne komunikacije i izbjegavanja konflikta...
- osmisliti razredna pravila i kodekse
- pohvaliti pozitivno, suosjećajno, prijateljsko ponašanje i davanje potpore
- svakoga dana djecu učiti neagresivnom ponašanju
- pokazivati vlastitim primjerom poštovanje i pružanje potpore
- osmisliti grupe i aktivnosti kojima bi se manje popularni i povučeni učenici izvukli iz socijalne izolacije.

Preporuke za lokalnu zajednicu

- snimanje stanja i analize podataka o rizičnim čimbenicima i ponašanjima učenika
- plan i program preventivnih aktivnosti na lokalnoj razini
- osnivanje koordinacijskih timova na lokalnim razinama u svrhu preventivnih aktivnosti
- osmisliti i provesti prikladne načine informiranja i savjetovanja roditelja, mladih i djece o rizicima odrstanja
- izraditi prijedlog djelovanja pojedinih društvenih sustava s posebno rizičnim skupinama djece i mladih

(Nacionalna strategija prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih)

VAŽNO!

Djeca i mladi ne mogu sami rješavati problem nasilja, odgovorni su odrasli!

ZAUSTAVLJANJE NASILNIŠTVA JE ODGOVORNOST SVIH NAS!

ŠKOLA MORA BITI SIGURNO MJESTO ZA SVAKO DIJETE.

Zajedno do sigurnog i poticajnog okruženja za djecu i mlade.

Istraživanje nastalo uz financijsku podršku grada Križevci

